

DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: EGÉSZ ÉVRE 36 PENGŐ, RÉLÉVRE 18 PENGŐ, NEGYEDEVÉRE 9 PENGŐ, EGY ÓRA 3 PENGŐ. EGYES SZÁM ÁRA HÉTKÖZNAP 12 FILLÉR, VASÁRNAP 20 FILLÉR. — MEGJELNIK HÉTFŐ KIVÉTELVÉL MINDEN NAP. KIADÓK: HEGEDŰS ÉS SÁNDOR IRODALMI ÉS NYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELELŐS SZERKESZTŐ: FARKAS LAJOS.

SZERKESZTŐSÉG: NAPPAL: FERENC JÓZSEF UT 34. SZÁM. TELEFONSZÁM: 10-20. ÉJEL: FERENC JÓZSEF UT 49. SZÁM. TELEFONSZÁM: 18. FŐKIADÓHIVATAL: FERENC JÓZSEF UT 49. SZÁM. TELEFONSZÁM 18. FŐKIADÓHIVATAL ÉS KÖLCSÖNKÖNYVTÁR: SZÉCHENYI UCCA 2. SZÁM. TELEFONSZÁM: 575.

DEBRECEN, 1928 APRILIS 12.

CSÜTÖRTÖK

XXVI. ÉVFOLYAM 83. SZÁM.

A szavak és a tények

Ha akarnánk, összeszámálhatnánk azokat a nyilatkozatokat és cikkeket, amelyeket a magyar közélet jelentős és jelentéktelen emberei írtak a husvét lapokba. Egész kötetet lehetne összegyűjteni ezekből. Ebben a vastos kötetben található lenne egy egész sereg felfogás, szempont, megvilágítás, érdekes fejtegetés, kormányparti vagy ellenzéki hangon. Doktrínák, amelyek különböző kérdések körül csoportosulnak. Szinte azt mondhatná az ember, hogy a kérdéseket csak épen az elméletek kedvéért halasztják össze a szerzők. Nem mondjuk, hogy nem érdekesek ezek a fejtegetések, sőt megállapíthatjuk, hogy akad közöttük egynehány súlyosabb értékű nyilatkozat is, melyre fel kell figyelni. Végeredményben azonban huszonnégyórás életi tanok megnyilatkozása volt a husvét nyilatkozattenger és cikkzapor, amelyeknek előlévása után az átlag polgár vagy ahogyan a franciák mondják, „az ucca embere” semmivel sem lett okosabb. Ma ott tartunk ugyanis, hogy nyilatkozni, véleményt mondani mindenki tud.

Ne tessék tehát rossz néven venni tőlünk, ha nem tulajdonítunk túlságosan nagy jelentőséget azoknak a tetszetőbb vagy kevésbé tetszetős programoknak és célkitűzéseknek, amelyeket vezéreink a husvét ünnepek alkalmából elibékn tűztek. Tavasz van s ilyenkor a témát két marokkal hintik a lelkek termőföldjére. Hadd válasszunk mi ki ezek közül valami olyasmit, ami távolabb esik az elméletektől, doktrínáktól és elvont véleményektől és ami sajnos, nemcsupán a husvétal, az ünneppel volt szoros összefüggésben, hanem ami általános tünet a mindennapi és hétköznapi életben is. Állítsunk össze egy kis statisztikát a beszédek és nyilatkozatok összeszámálása után azokról a gyilkosságokról, heves és véres összeshálkozásokról és öngyilkosságokról, amelyek az ünnep két napján lezajlottak. A fővárosban és a vidék nagyobb városaiban, sőt az egész jelentéktelen kis falvakban is olyan tömegesen fordultak elő ezek az ugynevezett rendőri esetek, amilyenre példa kevés más országban akad. Mintha az emberek ezen a két napon jobban ráérték volna, hogy egyéni életük tragédiáját rövid uton intézzék el és mintha ugyanezen a két napon az indulatok, talán az alkohol mámorában, sokkal magasabbra csaptak volna mint máskor.

Kétségtelen, hogy van valami láthatatlan, de szét nem szakítható összefüggés az összes bűnesetek között, amelyeket most a lapok egy rovatháza össze sem tudnak zsumfolni. Mélységesen sajnáljuk, hogy ezzel a problémával a nyilatkozatok áradatában még csak véletlenül sem találkoztunk. És mélységesen fájlaljuk azt is, hogy az eső után köpönyeg elmélete alapján Budapesten most gondolkoznak azon, hogy felállítsanak egy „öngyilkosjelölt védő” irodát, amelynek a címe magábanvéve is keserű humorot jelent.

Nem lehet ezt a tünetet, ezt a járványt adminisztratív intézkedéssel elintézni. Nem hisszük, hogy az öngyilkosjelöltek védő irodába pesti lakos betévedne, mielőtt szándékát végrehajtaná, nem is beszélve arról a vidéki öngyilkosjelöltreől, aki ha a Pestre szóló utijegyet megválthatná, talán mindjárt nem gondolna az öngyilkosságra. Egészen más módon kell hozzányulni ehhez a kérdéshez és nekünk az a véleményünk, hogy ha az öngyilkossági jár-

vány radikális megoldását preventív módon tudják elintézni közéleti nagyságaink, akkor a husvét cikkeinkben megpendített és szépen kifejtett elmé-

leteik egy csapásra leegyszerűsödnek az élet sokkal kevésbé lesz komplikált, mint ahogy az a husvét újságszámok elolvasása után tűnik fel előttünk.

Ujabb husz millió pengős adóval terhelik meg az adózókat

Budapest, április 11. A mai napon rendeletet kézbesítettek a városoknak és Debrecennek is, hogy kezdjék meg a betegápolási pótdadó kivetését az 1928. évre. Tavalyelőtt nagy harc volt a pénzügyminiszter és a városok között a betegápolási pótdadó körül. 1926-ban ugyanis elkésett a betegápolási adó kivetése és akkor a pénzügyminiszter úgy intézkedett, hogy július 1-től december 31-ig 10 százalékos pótdadót vessenek ki a közönségre.

Egyes törvényhatóságok megtagadták az adó kivetését, mások a közigazgatási bírósághoz fordultak,

de a bíróság elutasította az olyan panaszokat, mintha a félévre szóló 10 százalékos pótdadó, amely így egész évre 20 százalékos tette volna ki, törvénytelen lenne. Majd tisztázódott a helyzet azért, hogy a pénzügyminiszter felhatalmazást kapott a törvényhozástól, amely szerint a betegápolási pótdadó kulcsát évenként rendeltéleg állapíthatja meg.

Ez a rendelet jelent meg most hivatalosan és ennek alapján az idei évre is 16 százalék lesz a betegápolási pótdadó.

A közönség tehát már a közeli napokban

ujabb adóteherrel fog találkozni, mint hogy az adóhivatalok és az adófelügyelő-ségek utasítást kaptak, hogy

a betegápolási pótdadót az 1928-as adófénykönyvben a legrövidebb időn belül vessék ki

és annak beszedéséről és behajtásáról gondoskodjanak.

A törvény értelmében a kivetett egyenes adók összege után fogják beszedni a városok a betegápolási pótdadót, úgyhogy a házadót, a földadót és a társulati adót pótlékolják. Szakemberek számítása szerint

körülbelül 20 millió pengő újabb adóteher zudul ezzel a közönségre.

Régebben az országos betegápolási pótdadó szerepelt a költségvetésben, de ezt Kállay Tibor 1922-ben megszüntette és egyidejűleg a betegápolás egyrészt viszszaült a községeknek. A községek azonban tiltakoztak a megoldás ellen és kijelentették, hogy ebből nem tudják fedezni a betegápolás költségeit. Így állott elő a mai helyzet, amelynek alapján a közönség adóterhei ismét alaposan növekednek.

A debreceni munkanélküliek állástfoglaltak a munkanélküliség, a munkaidő és az egyetemi építkezések ügyében

A debreceni munkanélküli munkások a mai napon a Munkás-Orthonban értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy az egyetemi építkezések ügyében beadvánnyal fordulnak a tanácsához.

A gyűlés előadói Holló János és Cimer Lajos

szakszervezeti titkárok voltak. A gyűlés foglalkozott még a 8 órás munkaidő, valamint a munkanélküliség kérdésével is s erre nézve szintén határozati javaslatot fogadtak el.

A munkanélküliség és a 8 órás munkaidő

A munkanélküliség és a munkaidő kérdésében az értekezlet a következő határozati javaslatot fogadta el:

A debreceni szervezett munkások 1928. évi április hó 10-én megtartott gyűlése sajnálattal látja, hogy a kormány a munkaerőben rejlő nagy gazdasági értékek védelme céljából még mindig nem iktatta törvénybe a napi 8, illetve heti 48 órás munkaidőt és ezzel az 1919. évi Nemzetközi Munkaügyi Értekezletnek erre vonatkozó és Washingtonban hozott egyezményét figyelmen kívül hagyta.

A gyűlés külföldi hivatalos szakértői bizottságok jelentése alapján megállapítja, hogy a heti 48, illetve napi 8 órás munkaidő bevezetése jótékony hatással van a termelésre és javulást hoz egészségügyi téren is, mert csökkenti a baleseti és betegségi eseteket.

Megállapítja a gyűlés, hogy a napi, illetve heti 48 órás munkaidő elrendelése, valamint a túlórázás megszüntetése a méreteiben is súlyos és a legnagyobb nyomort előidéző munkanélküliséget is nagy mértékben csökkentené; de csökkentené mindezt a munkaalkalmak teremtése és a munkahány esetére szóló kötelező biztosítás is.

Mindezek alapján a debreceni szervezett munkások gyűlése felhívja a kormányt, hogy:

1. Terfesszen az országgyűlés elé törvényjavaslatot, amelyben kötelezően elrendeli a napi 8, illetve heti 48 órás munkaidőt;
2. alkossa meg a munkahány esetére szóló kötelező biztosítást;
3. a napi 8 órás munkaidő törvénybeiktatásáig is tültsa meg az állami és közüzemek-

vellett iparok a várnok előnyeit ne használhassák ki az árak megdrágítására, mely a fogyasztó piac lerombolásához vezet;

7. gondoskodjanak arról, hogy a vállalatok uzsorakamat nélkül is hozzájáruljanak a termelés céljából igényelt hitelhez;

8. végül a gyűlés felkéri a Szakszervezeti Tanácsot, hogy ezen határozatot juttassa el az illetékes hatóságokhoz.

Folytassák az egyetemi építkezéseket.

Az értekezlet foglalkozott ezután az egyetemi építkezések ügyével is és a meghozott határozat szerint a következő beadvánnyal fordul a városhoz:

Debrecen sz. kir. városi tanácsának

Debrecen.

Méltóságos Polgármester Ur!
Debrecen város közönsége az elmúlt év folyamán elismerésre méltó áldozatot hozott akkor, amikor a munkanélküliség enyhítése érdekében a központi egyetem felépítésére közel 3 millió pengő terhet vállalt magára és tette ezt abban a reményben, hogy az elmúlt évben tapasztalt rendkívül nagy munkanélküliség ez év folyamán csökkenni fog s ezzel egyidejűleg az ipar és kereskedelem is kevésbé fog selymülni. Sainálattal kell azonban megállapítanunk, hogy ez a nagy áldozatkészség hiábavaló volt, mert az egyetemen a kora tavasszal megindult építkezési munkálatok egyre lassabb tempóban végeztek s a husvét ünnepek alkalmával még ezt a munkát is teljesen beszüntették s azóta a munka teljesen szünetel.

A munka megszüntetésének okairól többféle verzió kering, amelyeknek hitelességét mi nem kutatjuk. Mi csak azt érezzük, hogy ismét itt vannak a tavaszi szép napok, amelyek kiválóan alkalmasak a munka továbbfolytatására s minden reményünk az volt, hogy ez évben nem leszünk kénytelenek a tél borzalmas szenvedése után az egész tavaszi időt a munkaalkalom után való sóvárgással eltölteni s nélkülözö családunk nyomorát az enyhébb idő beálltával csökkenteni tudjuk. A családás azonban ez évben sokkal keserűbb volt, mint máskor, mert a terve vett nagyobb építkezések vagy egyáltalán nem, vagy csak nagyon lassú tempóban folytattak.

Az a sok építkezési engedély, amelyet a város illetékes hatóságai kiadtak, a munkásszámára munkaalkalmat nem jelent, mert azok túlnyomó részben egy kis szobára terjednek ki s ezeket a vállalkozó kisebb kőművesmesterek egész sereg tanoncával végeztetik el anélkül, hogy ott szakmunkás munkát kaphatna.

Kérjük tehát a tek. Városi Tanácsot, hogy a város lakosságának érdekében kövessen el mindent, hogy az egyetemen megszünt építkezések teljes erővel tovább legyenek folytatva s teljes értékű súlyával lépjen fel a kultuszminisztériumban, ahol állítólag a munkákra vonatkozó utasítások megakadtak, hogy ezek az akadályok a legsürgősebben el legyenek hárítva.

Reméljük, a tek. Városi Tanács átrzi ennek a kérdésnek rendkívül fontos voltát s minden erejével törekedni fog arra, hogy a város által hozott áldozatkészség meg hozza a kívánt eredményt.

Már Benes is elismeri, hogy a jelenlegi békék nem ideálisak

„A békerevizióról valóban lehet beszélni”

Amszterdam, április 11. Benes csehszlovák külügyminiszternek nagy feltűnést keltő cikke jelent meg az amszterdami De Telegraafban „Középeurópa és a kisantant” címmel.

El kell ismerni — írja Benes — hogy a békerevizióról valóban lehet beszélni, hisz' senki, maga a csehszlovák állam sem állította, hogy a jelenlegi békék ideálisak

és azokon ne lehetne javításokat eszközölni. Ellenkezőleg, mindennek eljön a maga ideje és ma már a kisantantnak nem az a legfontosabb célja, hogy a háboru előtti állapotok feltámadása ellen örköd-

jön, hanem hogy létrehozzon olyan szövetséget, amely Középeurópa megszilárdulásának eszköze lehet.

— Bennünket — mondja Benes — a jövő érdekel. Mi azt állítjuk, hogy a mai állapotok, ha nem is ideálisak, jobbak a háboru előtti állapotoknál és hogy ideálisakká tegyük, ez nem rajtunk múlik, minthogy készek vagyunk minden javításra.

Lojális együttműködést keresünk. S minthogy megnyertük ehhez az új népszövetséghez, illetve Középeurópa „kis népszövetségéhez” a legtöbb érdekelt államot, most már azt hiszem

Zsigmond kereskedő kéri...
nőikalapot...
r Irén...
jelöltne...
vizsgáztat egyik...
ck Henrik...
tella...
ghúto...
ENTTETÖK...
nos, tisztit...
ugdíjas...
KÖVEK...
ipész...
adának...
nyaköltést...
Sofför...
Két...
Fehér...
adó ház...
stanhallgató...
jdunánason...
Telepen...
EZUSTÖK...
EKULT ÓRAS...
ásokat. Rákóczi n.

A Debreceni Független Újságot példányonként vásárló

25 egymásután következő bármely számmal kezdődő szelvény és
1 pengő
lefedése ellenében egy hónapig használhatja a Debreceni Független Újság KOLCSÓNKÖNYVTÁRÁT.

83.
számu szelvény

küszöbén vagyunk annak az időnek, amidőn Magyarország is barátsággal csatlakozik hozzánk és segítkezni fog Középeurópa új államaival együtt az ideális politikai és közgazdasági állapotok elérésében.

Biztosan hiszem, hogy Magyarország velünk együtt igyekszik majd megteremtteni az új Középeurópát.

— Új politikai idöket élünk; egoisztikus nemzeti eszmék és kívánságok, valamint a világbeke s az általános jólét feltételei között harmónikus viszonyoknak kell kifejlödni. Az új középeurópai államok, főleg Csehszlovákia, csak békét akarnak.

Egy angol katonai szakértő szerint a Csalóköz és arad szatmári határsáv visszaadását kívánhatják a magyarok

Harold Temperley őrnagy, a modern történelem tanára a cambridgei egyetemen, aki a békekonferencián Anglia katonai és területi szakértője volt, „Hogyan vonták meg a magyar határokat” címmel nagyon érdekes tanulmányt írt a Foreign Affairs (Külgügyek) című amerikai revüben. Temperley őrnagy cikke azt bizonyítja, hogy

még azok is, akik sikraszállnak Trianon védelmére kénytelenek elismerni a trianoni béke revíziójának jogosságát.

— A diplomáciában — mondja többek között a cikk —, legalább is Európában, nagy a különbség morális és törvényszerű kötelezettség között. Magyarország jelenlegi határainak a kérdését ismét föl-elevenítették. Bethlen István gróf maga ugyan nyíltan helyteleníti a kérdés fölvetését a mai helyzetben, de a kevésbé felelős politikai vezérek folytatják Magyarországon az agitációt.

Temperley ezután részletesen leírja, hogy miért nem tartották a szövetséges hatalmak magukra nézve kötelezőnek annak idején a Wilson-féle 14 pontot. 1919 augusztusában a románok a szövetségesek intelme, figyelmeztetése és parancsa ellenére bevonultak Budapestre, feldúlták és kirabolták a magyar fővárost.

A magyarok főként az Aradtól Szatmárig húzódó és három ismert magyar várost, Aradot, Nagyváradot és Szatmárt magában foglaló határsáv átcsatolása miatt neheztelnek; a szövetségesek is bevallották, hogy a megoldás sérti a néprajzi elvet.

A magyaroknak egy pontban igen szilárdan áll az ügyük: a szláv vagy román tengerbe beékelte magyar szigetek kisebbségi védelmének dolgában.

Az arad-szatmári határsáv átadását kívánhatják a magyarok.

A magyar kérdés megoldásának legfőbb hívója a Csallóköznek Csehországhoz csatolása volt, amelynek feltétlenül előnyére válna, ha visszakerülne Magyarországhoz. Bizonyára több helyen találnának olyan kisebb magyar területeket, melyeket nyugodtan vissza lehetne adni Magyarországnak. A határt úgy lehet megállapítani, hogy számos magyar község visszakerülne Magyarországhoz anélkül, hogy a cseh állam ezt megsínylené.

Felmentettek egy gondatlansággal vádolt soffírt

A debreceni törvényszék Jeney tanácsa szerdán délelőtt vonta felelősségre Balogh István soffírt, akit azzal vádoltak, hogy az Újvárosi uton elgázolta Juhász Péter és Beke Sándor földműveseket, akik kisebb sérüléseket szenvedtek. A tárgyaláson a soffír elmondta, hogy ő rendes sebességgel haladt az autóval és már 60 lépésnyi távolsághól talált az uton haladókra, de a két ember nem tért ki és akkor, mikor ő el akart hajtani mellettük, épen a kocsi elé ugrottak.

A bíróság a tanúhallgatások során nem látta bizonyítottnak, hogy a soffírt gondatlanság terhelné és felmentette Balogh Istvánt a vád alól. Az ítélet nem jogerős.

Vásáry István polgármesterhelyettes elmondja amerikai zarándokutja eseményeit és tapasztalatait

Hivatalosan és társadalmilag is a legmelegebb testvériességgel fogadták a vendégeket — Diszszázad és diszlövésék voltak a leleplezésén — A polgármesterhelyettes beszédekét mondott az amerikai magyarok közt — Gyalázatos volt az utasok ellátása

Vásáry István dr. polgármesterhelyettes főjegyző, mint megírtuk, hazérkezett Amerikából, ahova a new-yorki Kossuth szobor leleplezésére utazott ki Debrecen város képviselőjében. Vásáry István főjegyző tegnap már röviden beszámolt amerikai utjáról a városi tanácsnak, ma pedig a Debreceni Független Újság munkatársának a következőket mondotta el amerikai tapasztalatairól:

Lelkesen, testvéri szeretettel fogadta az amerikai magyarság a vendégeket

— Ennek a Kossuth-szobor leleplezésre való kiutazásnak különösebb politikai jelentőséget nem igen lehet és nem volt szándékában senkinek sem tulajdonítani. Azonban abban a tekintetben, hogy az Amerikában élő magyarságban, amellyel közelebbi érintkezésünk a háboru alatt és az azt követő idökben nem igen volt, — a nemzeti öntudatot megerősítsük, erre a legalkalmasabb mód a közvetlen érintkezés volt az itthoni magyarságnak minden rétege ott meglelő képviselőivel és ebben a tekintetben kétségtelenül nagy eredmények állapíthatók meg, amit mutatott az az igazán lelkes és testvéris szerető és meleg érzéstől áthatott fogadtatás, amelyben részesültünk az ottani magyarság részéről.

Valósággal kerestek egyénenként is az emberek, akik a kiutazottak közül az ő szülőföldjükről, vagy szomszédságából valók voltak,

hogy közvetlenül is megismerkedhesenek velük és egymással versenyeztek, hogy mennél több figyelmet és kedvességet mutassanak velünk szemben, úgy hogy egymást érték a zarándokcsoporthoz meghívása magánházakhoz és sokszor amiatt volt az ember kellemetlen helyzetben, hogy nem volt módjában eleget tenni minden meghívásnak és nem tudta a kedves figyelmet hasonlóan viszonzni.

Newyork hivatalosan is részt vett az ünnepen

— Nagyon jó volt az egész zarándoklat arra, hogy az Amerikában élő magyarságnak ilyen módon való összehozása által

az amerikai magyarságot és az egész amerikai kérdést a közérdeklődés előterébe állítsa.

Nem egyszer hallottuk ottani magyaroktól, hogy hasonló méretű és jelentőségű és nemzeti irányú ünnepségnek, vagy akciónak a megrendezése még ez ideig egyetlen amerikai nemzetiség részéről sem járt ilyen sikerrel. A szoborleleplezési ünnepségre azt lehet mondani, hogy az

egész Newyorknak az ünnepe volt. Erre mutatott az a nagy érdeklődés, amit a város lakossága nemzetiségi különbség nélkül a felvonulásban és az ünnepségekben való részvételével tanusított.

A hivatalos Newyork részéről a leleplezési ünnep alkalmával a legnagyobb tiszteletadás nyilvánult meg,

amit mutat az a jellemző tény, hogy a szoborral szemben tengerész diszszázad állott fel és a leleplezési aktus megtörténésekor pedig a vizparton horgonyzó ágyúmaszadok diszlövéséket adtak.

Jelentéktelenek voltak az ellentüntetések

— Még az itthonról kapott levelekből értesültem arról, hogy olyan hírek terjedtek el, mintha a zarándokutás fogadtatásánál és magán az ünnepségen nagyobb jelentőségű, ellenszenvet kimitató zavargások történtek volna. Ezek a hírek már ott nagyon megleptek minket, mert mindezekről sem-

mi tudomásunk sem volt. Ami történt, néhány embernek, elsősorban

kommunista agitátoroknak minden jelentőség nélkül vállalkozásaként tünt fel.

Amint már tegnap is említettem a tanácsban, az ünnepsége való felvonuláskor 15—20 táblát láttunk, amiket az utvonalon mentén hangtalanul felemelve tartottak a kezükben. Ezeket gyalázó szavak voltak, de senki, még az ott élő és az utvonalon elhelyezkedett közönség részéről sem váltott ki figyelmet. Az egyik sarkon levő első emeleti ablakokból röpcédulákat dobáltak le, szintén gyalázkodó felirásokkal és ez megismétlődött repülőgépekről a leleplezésnél is, de semmiféle hatásuk ezeknek nem volt. Jellemző az egész ellenakció nevétségességére az, amit a Pittsburgban megleelő Magyarorság irti, rámutatva arra, hogy

megmozdultak a csehek és az általuk irányított tótok,

valamint a mostani magyarországi uralom ellenségei és hogy állítólag ott is van valami „Horthy ellenes liga” aminek a vezetője nagy hangon bejelentette, hogy a tagjai száma felül van a hatvanon. Ez a szám teljesen jellemző az egész akcióra.

A városok is a legnagyobb figyelemmel fogadták a zarándokokat

— Elsősorban a csehek és a tótok egy töredéke volt azon, hogy a fogadtatás ünnepies és barátságos jellegét megzavarja. Értésültünk olyan dolgokról, hogy küldöttségek jártak Pittsburg és Cleveland polgármestereinek, azt igyekezve elérni, hogy a fogadtatás legalább külsőségeiben ne legyen olyan, mint amilyen tényleg volt. Az ott élő magyarság megbecsülését és a magyar nemzet iránti rokonszenvet mutatja, hogy

mindkét polgármester és általában a városok vezetősége a legnagyobb barátsággal, rokonszenvvel és kitüntető figyelemmel fogadta a zarándok társaságát.

A városokhoz történt fogadtatás alkalmával amerikai és magyar zászlókkal voltak díszítve azok a nagy termek, ahol a fogadtatások megtörténtek, ugyszintén a hozzájuk vezető folyosók is. Csak a legszebb emlékekkel és ügyünk iránti reménységgel eltelve lehet viszagondolni azokra az eseményekre és beszédekre, amelyek az amerikai hivatalos körök részéről a fogadtatások alkalmával történtek és elhangzottak. Nem valami különös jelentőségű, de mindenesetre jellemző dolog volt az is, hogy minden városban, még Newyorkban is, ahol köztudomásszerűen óriási a forgalom, külön kirendelt rendőrség gondoskodott arról, hogy a bennünket szállító autóbuszok minden fennakadás, percnyi késedelem nélkül, a legnagyobb forgalmu utcákon is várakozás nélkül szállíthatassanak bennünket oda, ahova a program szerint mennünk kellett.

Látogatás a magyarok közt

— Módot és alkalmat kerestünk arra is, hogy kisebb csoportokban közvetlenül érintkezést keressünk az ottani magyarsággal. Török Imre esperessel és néhány társammal például Pitts-

burghból nem utaztunk közvetlenül Clevelandba a társasággal együtt, hanem néhány református egyházat és magyar egyesületet látogattunk meg. Ez a látogatás valósággal megrendítő jelenetek között ment végbe. Az egyik magyar egyesületben, ahol alig félórát volt módunkban eltölteni, a szó szoros értelmében

a ruházatunkba kapaszkodva tartottak vissza, hogy legalább még öt percet maradjunk a körükben.

Nem volt egyetlen ember sem, aki a találkozás ideje alatt meg tudta volna állani, hogy a könnyeit visszafojtsa. E látogatás után autókon elmentünk Ligamerbe, ahol

az Egyesült Államok magyar reformátussága árvaházat tart fenn.

Ebben 150 gyermek van elhelyezve, 2—3 éves kortól 16 éves korig. Az árvaház létesítéséhez szükséges összeget adakozás útján gyűjtötték össze és ugyancsak adakozásból fedezik az évenként 40—50.000 dolláros fenntartási költséget is. Itt rögtönzött ünnepélyt tartottak a gyerekekkel, akik magyar nyelven énekeltek és játszottak.

Vannak közöttük olyanok, akik a magyar nyelvet már csak az árvaházban tanulták meg, annak ellenére, hogy magyar szülők gyermekei.

És itt kifejezést kell adnom annak a sajnálatos körülménynek, hogy nagyon komolyan kell tartani attól, hogy

az Amerikában élő magyarság néhány generáció múlva elfelejti a magyar nyelvet, ami lassanként az érzéseken való közönséget is megszünteti velünk.

Ebben a tekintetben különösen aggodalmasnak látszik az, hogy az ottani magyar református egyházak az amerikai egyházakhoz, a prebiteriánusokhoz s a Reformed Churchhoz csatlakoztak.

Csak néhány magyar egyház van, amely a függetlenségét mindegy ideig megőrizte és épen a nemzeti érdekek védelmére kemény harcot folytat a tiffini egyezmény ellen.

Találkozás debreceniekkel

— Amerikában egyébként találkozunk debreceni emberekkel is. Így Baltazár Lászlóval, Baltazár püspök urfiával, Vitárius Bélával, Stern Sándorral, aki Newyorkban városi mérnök, Kövér Sándorral, az Amerikai Magyar Református Egyesület vezértisztületének elnökével, aki Youngstowban békebíró.

Ugyanott léleksz a független magyar református egyházban Borsy-Kerekes György Imre, volt debreceni hírlapíró

és találkoztam két másik debreceni származású független református pap-pal is, Daróczy Sándorral és Marton Sándorral is.

— Az élet Amerikában sokkal drágább, mint Európában, de viszont a kereseti lehetőség is sokkal jobb, úgy hogy az emberek általában meg vannak elégedve a helyzettel s bizony nagyon sokan csak látogatásra vágyódnak már haza.

A polgármesterhelyettes beszédei az amerikai magyarsághoz

— Az amerikai köruton többször volt alkalmam beszélni az ottani magyarsághoz. Így beszédet mondtam a new-

Divatos kötött angol costum
KABÁT MELLÉNY PULLOWER
Márton Gyula és Fianál
Piac ucca

április 12.
tes
se-
ggel fo-
leleple-
merikai
közvetlenül
al együtt, ha-
egyházat és
gattunk meg,
al megrendő
gbe. Az egyik
ol alig félórát
a szó szoros
odva tartó-
ább még öt
körükben.
er sem, aki a
g tudta volna
visszafojtva.
on elmentünk
magyar refor-
t tart fenn.
n elhelyezve,
s korig. Az ár-
sleges összeget
ték össze és
fedezik az
olláros fenar-
tőzött ünne-
kekekkel, akik
tek és szaval-
anak, akik a
csak az árva-
annak elle-
zülők gyer-
dnom annak a
k, hogy nagyon
ttól, hogy
magyarság né-
a elefejtéi a
ai lassanként
közösséget is
elűnk.
önösen aggodal-
y az ottani ma-
zak az amerikai
erianusokhoz s
csatlakoztak.
r egyház van,
égét mindez-
pen a nemzeti
kemény harcot
ezmény ellen.
receniekkel
ébként találko-
kkal is. Így Bal-
zár püspök ur
l, Stern Sándor-
városi mérnök,
Amerikai Magyar
vezértisztületnek
tővban békebíró.
független ma-
yházban Borsy-
re, volt debre-
apíró
másik debreceni
református pap-
orral és Marton
ában sokkal drá-
n, de viszont
g is sokkal jobb.
erek általában
ve a helyzettel
okan csak látó-
ak már haza.
elyettes beszé-
magyarsághoz
uton többször volt
z ottani magyar-
mondtam a new-
ostüm
T
NY
OWER
és Fianál
Piac
ucca

yorki 69. uccai református templomban, a McKeesport-i református templomban, ahol valamikor Baja Mihály lelkeskedett s az ottani magyar egyesületben is. Clevelandban a hivatalos városi banketten, amelynek méreteire jellemző, hogy 2600 teríték volt, a következőket mondtam:

— Az amerikai Debrecennek az ó-hazabeli Debrecen üdvözlését adom át. Büszke vagyok arra, hogy Clevelandot amerikai Debrecennek hívják. Debrecen egyik történetírója azt mondja, hogy

a város története a hazáért való szenvedések és nagy áldozatok sorozata.

Erős a hitem, hogy Clevelandról, az amerikai Debrecen magyarjairól is ezt fogja Clío feljegyezni.

— A ti szívetekben, a szabadság eme nagy hazájában, a szabadság és demokrácia szent eszméjének tüze ég. Tudjátok meg, hogy az óhazabeli Debrecen is a reformáció óta ugyanezen eszmék bevehetetlen fellegvára. Talán nem véletlen, hanem azért van, hogy Magyarország politikai függetlenségét éppen Debrecenben, a református Nagytemplomban mondotta ki Kossuth.

— Utána Világos jött a magyarra. Magyarország politikai függetlenségét kimondták a hatalmak, de vele jött Trianon. Mint kálvinista, nem tartom véletlennek, hogy ez Trianonban történt. Az ellen, amit itt tettek, maga ez a név: „Trianon” kiálja háromszor: Non, non, non!

— Trianon után ebben a nagy nemzeti gyászban a puszták pásztortüzenek fénye is elhalványodott. De nemsokára a szívekben lobbant a tűz és ma már hatalmas lánggal lobog a föld minden részén élő magyar szívekben. Már látja az egész világ ezt a tüzet. Ha ez állandó marad és nem szalmaláng lesz,

ennek a tűznek heve el fogja olvasztani a nemzet testéről azokat a rabláncokat, melyeket Trianonban raktak rá.

— Mi óhazabeli magyarok ígérjük nektek, hogy ez a tűz nem szalmaláng lesz. Ígérjétek meg ti is, amerikai magyarok, hogy a hazaszeretet tüze, mely mest ég szívetekben, állandó lesz. És akkor ez az összeölelkező két hatalmas tűz visszaadja nekünk a boldog, hatalmas Nagymagyarországot.

— Clevelandban beszéltem még a 79. uccai református templomban tartott istentisztelet után rendezett szintén több ezer terítékes banketten is, ahol Debrecen város és a debreceni református egyház részéről üdvözöltem a clevelandiakat és köszönetet mondtam azért, hogy a kollégiumot segítették.

— Azért jöttünk, — mondtam — hogy segítséget kapjunk. De nem kellene az aranyaitok, az maga nem elég. Ennél drágább kincsek kellene.

A gyémántjaitokat visszük el. A gyémántok azok a könnyesepek, melyek a szemetekben tiündökölnek.

Ezek a kincsek azok, melyek Nagymagyarország felépítéséhez kellene. Ezek mutatják, hogy velünk érezték, hogy nektek is fáj, ami nekünk fáj. Ha részt vesztek a munkában, akkor sikerül kiigazítani azt a nagy igazságtalanságot, mely velünk történt.

Gyalázatos volt az ellátás és utaztatás a hajón

— Ami a zarándoktársaságnak az utazás alatti elhelyezését és ellátást illeti,

általános volt a legnagyobb fokú elégedetlenség.

Mindenki annak a véleményének adott kifejezést, igen sokszor erős indulatok között és a legszenvedelmesebb formában, hogy az a beállítás, amely szerint a turista osztály részben még a második osztállynál is megfelelőbb elhelyezést nyújtana,

félrevezetés

és hogy ez a beállítás nem alapnéküli. bizonyítja az, hogy az elbucuszáskor, amikor hazaindultunk, a hajón megjelenő amerikai emberek a legnagyobb csodálkozásuknak, sőt

megiütözésüknek adtak kifejezést

a felett, hogy a zarándoktársaságot milyen helyen szállítják.

Az a kijelentés hangzott el, sőt emlékezetem szerint írásban is megjelent, hogy egy kabinban legfeljebb két személyt fognak elhelyezni. Amikor azonban a Páristól Cherbourgig ezetű uton megkapott hajójegyekkel a hajóraszálás után egyesek felkeresték a nekik kijelölt kabinokat, nagy csodálkozással jöttek rá, hogy a négy ágyas kabinokba, amelyekbe az ígért szerint legfeljebb két személy jutott volna,

elhelyeztek ötöt is.

Megtörtént az is, hogy csak négy egyént jelöltek ki ugyan egy kabinba, de úgy, hogy

három férfihez negyediknek egy nő került.

Amikor a hölgy részint siránkozva, részint felháborodva panaszkodott a dolgot, állítólag olyan megnyugtatót kapott, hogy

csak nem képzeli, hogy a kabinjába beosztott urak nem gentlemanek.

Tárgyilagosan meg kell állapítani, hogy a nagy felzudulás láttára a lehetőséghez képest segíteni igyekeztek a lehetetlen helyzetben, de arról szó sem lehetett, hogy még azok a nagyon lemersékelte igények is kielégülést nyertek volna, amelyek a zarándoktársaság minden tagja a lemerséklés ellenére is méltán támaszthatott. Hallottunk olyan hangokat, hogy

német hajókon sokkal kényelmesebb elhelyezést és jobb ellátást lehetett volna biztosítani.

Magánlaksértésért elítélték a férjet, mert rátörte a feleségére az ajtót

A debreceni törvényszéken Jenei Sándor dr. tanácsa szerdán délelőtt tárgyalta Osváth Sándor volt gubacsapó mesternek az ügyét, akit a felesége jelentett fel magánlaksértés miatt. Osváth a feleségével nem élt együtt, hanem külön lakásban, de egy házában laktak. A válóper köztük folyamatban van. Az év elején Osváth ki akarta mosni a szennyes ruháit és a feleségétől kérte a mosóteknőt. Az asszony hivatkozva a válóperre, nem adta ki neki a teknőt és azt mondta, hogy

menjen más asszony teknőjében ru-

hát mosni.

Osváth nagyon dühös lett, amiért a felesége nem adta ki neki a mosóteknőt és dühében

betört a felesége szobájának ajtaját és bezúzta az ablakot is.

A tárgyaláson beismerte Osváth a vádat és azzal védekezett, hogy olyan mérleg volt, hogy nem tudta, mit csinál. — A bíróság az enyhítő körülmények figyelembe vételével elítélte Osváth Sándort három napi fogházra. Az ítélet jogerős.

A locsolás közben mellbeszurta a jóbarátját

Hajdudorogon husvét másodnapján két jó barát Orosz Miklós és Lelesz György együtt indultak el a leányok meglocsolni. A leányos házaknál sok bort ittak. Közben valami csekélység miatt összeveszttek. A veszekedés hevében

Orosz Miklós előkapta nagy pengéjű bicsekáját és jó barátjának a mellébe döfte.

A szurás elég mély, de nem veszedelmes sebet ejtett. Leleszt azonnal orvoshoz vitték, Orosz Miklóst pedig át-

adták a csendőröknek. A kihallgatás során Orosz Miklós kijelentette, hogy nem tudja megmondani, hogy miért szurta mellbe a legjobb barátját. Nagyon részeg volt és arra sem emlékszik, hogy miért vitatkoztak. Lelesz is hasonló vallomást tett és azt mondta, hogy Orosz Miklós őt nem gonoszág-ból szurta meg, hanem azért, mert már nem volt az eszénél.

A szurkáló legényt a csendőrök behozták a debreceni ügyészségre. Dr. Preineszberger Jenő vizsgálóbíró megkezdte kihallgatását.

A büntetés nem riasztotta vissza az új bibliamagyarázó szektáriusokat az újabb összejövetelektől

Több ízben foglalkoztunk már Varjas János orvosszigorlónak és társainak az ügyével, akik egy új szektát akarnak alapítani és sorozatos bibliamagyarázó összejöveteleket tartottak a város különböző helyein, sőt a térítést már a vidékre is kiterjesztették és Varjas Hajdusoboszlón is tartott bibliamagyarázó összejövetelet.

A debreceni rendőrség megindította Varjasék ellen az eljárást engedély nélküli gyűlékezés címén és dr. Kubinyi Béla rendőrbíró elítélte Varjas és társait 15—15 napi elzárásra és 50—50 pengő pénzbüntetésre. Az ítélet ellen felebbezést jelentettek be, de minden fórum helybenhagyta a rendőrbíró ítéletét. A napokban érkezett meg a belügyminisztériumból a jogerős ítélet és

így most már le kell ülni a bibli-

magyarázóknak a reájuk mért büntetés.

Az ítélet indokolása kimondja, hogy a biblia magyarázás nyilvánosan az egyházak hatáskörébe tartozik, így az előtanulmány, valamint az illetékesség tekintetében. Az illetők ilyen irányú ténykedése tehát

az egyházak egységének meghon- tási veszélyét rejti magában.

Az ítélet értelmében a következőknek kell büntetésüket eltölteni: ifj. Varjas János orvosszigorló, Bodnár József orvostanhallgató, Sándor János férfi-szabó, Varjas Piroška, Sándor Mária háztartásbeli, Földesi József, Földesi Józsefné, V. Nagy Endréné, Debreceni Lajosné háztartásbeli, Fésüs Lajos cipész, Pesti Piroška varrónő és Orszó Lőrincé.

Budapesti Nemzetközi Vásár

1928. április 28-tól május 7-ig
A magyar ipar felvonulása

közel 200 szakmában és külön utópítási, közegfejlesztési, energilagazdálkodási, mezőgazdasági és rádiócsoportokban.

50%-os utazási kedvezmény!

Részletes felvilágosítás és vásárigazolvány kapható Budapesten: a Vásárrudánál, V., Alkotmány ucca 8.

Debrecenben: Kereskedelmi és Ipar-kamara.

(A vásárigazolvány ára 3 pengő 20 fillér.)

A marasztaló ítélet nem használt semmit, mert a bibliamagyarázók továbbra is tartottak összejöveteleket és az elsőfokú ítélet kelte óta már ismét elítéltek néhány magyarazót, akik büszkén jelentették ki, hogy ők megszervezik a földi hatalmak erejét, de meg nem hajolnak és hitüktől nem lehet őket eltéríteni.

Egy örült leány fejszével levágta jobbkezét és jobb lábát

Szombathely, április 11. Bauer Lina rábapüspöki 26 éves elmebeteg leány a nagyhéten fejszével jobbkezét csuklóban levágta. Ekkor beszállították a szombathelyi kórházba, ahonnan további ápolásra visszaadták családjának. A közlegben azonban a leányon ismét kitör az örület és fejszével levágta a jobb lábfejét. Ötször vágott lábába a fejszével anélkül, hogy egy lájszót eített volna. A szerencsétlen leány életbenmaradásához kevés a remény.

Hájas Buga Elemér népszépsz a rendőrbíró előtt

Tóth Sándor dr. rendőrbíró szerdán délelőtt ítélte el Hájas Buga Elemér cigányzenészt, aki részegen az uccán nagy botrányt csapott és mindenkiel szemtelenkedett, aki az ő nótáját nem akarta meghallgatni. A cigány nem először került botrányos részegség miatt a rendőrségre. A kihallgatáson a cigány kijelentette, hogy nem emlékszik semmire sem, annyi bort és pálinkát ivott.

A bíró botrányos részegség miatt 10 napi elzárásra ítélte a cigányzenészt, aki arra a kérdésre, hogy megnyugszik-e az ítéletben, lemondóan intett:

— Hát mit csináljak, legyen jogerős, legalább hamarabb vége lesz.

Az ítélet kihirdetése után a jeles népszépsz megkezdte büntetésének kitöltését.

Nagy Vincét a Kuria is felmentette a nemzetgyalázás vádjától

A királyi ügyészség évekkal ezelőtt vádat emelt dr. Nagy Vince volt belügyminiszter, akkori nemzetgyalázási képviselő ellen nemzetgyalázás címén egy újságcikke miatt. Ebben a cikkben Nagy Vince Magyarországnak a szomszédos államokkal való gazdasági kapcsolatát sürgette, hangsúlyozva, hogy Magyarország közeledésének és a kisantant-államokkal való megegyezésének sine qua non feltétele kell hogy legyen a trianoni határok revíziója, a szomszéd országok részéről területek átengedése részünkre.

Amikor a budapesti büntetőtörvényszék Nagy Vince mentelmi jogának felfüggesztését kérte a nemzetgyalázástól, Nagy Vince megjelent a mentelmi bizottság előtt és kifejezetten kérte, hogy adják ki a büntetőbírósnak, hogy bírói felmentő ítélet állapítsa meg a vád alaptalanságát. A nemzetgyalázás erre felfüggesztette mentelmi jogát.

A törvényszék főreky Géza tanácsa tárgyalta az ügyet. A törvényszék felmentette Nagy Vincét a vád alól.

Ügyészi fellebbezésre az ítéletábla elé került

az ügy, ahol az elmúlt évben a Gadó-tanács helyben hagyta a törvényszék felmentő ítéletét. A főügyész fellebbezett. A napokban tárgyalta a Kuria ezt az ügyet és úgy ítélte, hogy a vád semmisségi panaszát elutasítva, helyben hagyta Nagy Vince felmentését.

A fejére zuhant a cégtábla

Szerdán délután 5 órakor a Városháza mellett haladt el Tarr Endréné Csemete uca 13. szám alatti lakos és az egyik vaslemez cégtábla a lapjával lefelé zuhanva a fejére esett és nyolc napon belül gyógyuló sérülést okozott. A cégtábla a Kemény-féle rőfösület airtaja felett volt elhelyezve és onnan tépte ki a heves szél.

Tarr Endréné feljelentést tett a rendőrségen és megindult az eljárás annak megállapítására, hogy kit terhel a felelősség.

Lakáscédula helyett lakást kapott a rendőrségen

A rendőrség központi ügyeletén szerdán este megjelent egy 23 éves fiatalember. Vujcsik Szvetozár és lakásigazolványt kért az ügyelet vezetőjéről dr. Szabó Gyula rendőrkapitánytól. A személyi adatok felvételénél azonban kiderült, hogy a fiatalember három város rendőrsége körüli különböző büncselekmények miatt. Lakásigazolványt így aztán nem kapott, de lakást igen — a fogdában.

Josephine Baker lábai előtt szivenszurta magát egy operatőrnek

Bécs, április 11. Érdekes öngyilkosságról beszélnek napok óta Bécsben. Az öngyilkosságot, amelynek oka szerelem, — napokon át a legnagyobb titokban tartották, ami érthető is, mivel az egyik szereplő nem más, mint Josephine Baker, a jelenleg Bécsben szereplő fekete táncosnő, akinek fellépése körül csak nemrég simultak el a viharok. A drámának ugyan Josephine Baker nem aktív szereplője volt, de ezért az eseményeket eltitkolták a nyilvánosság előtt, nehogy ezek ismét alapot adjanak a Josephine Baker elleni ciább támadásokra.

A szerelmi dráma hőse egy igazolvány operatőrnek, akinek még a nevét is titokban tartják. A jegeszláv énekes egyik este, amikor Baker távozott abból a mulatóból, ahol estéknél fellép, a táncosnő elé ugrott, lábai elé vetette magát s a következő pillanatban szivenszurta magát. A fiatalember súlyos sérüléssel kórházba szállították.

Két leányt erőszakkal el akart hurcolni két bérkocsis

Piskolti János bérkocsis egyik társával felvette a napokban a kocsijára Kiss Eszter 19 éves cselédleányt és barátját, a leányoknak azt mondták, hogy szivességből hazaviszik kocsi a lakásukra. A két fiatal bérkocsis azonban nem hazafelé vitte a leányokat, hanem azoknak minden tiltakozása ellenére az erdőre akartak menni és már a Péterfián robottak, amikor az egyik leány, mivel nem volt más menekülés,

kiugrott a kocsiból és elterült a közvezetelen.

A kocsiiban maradt leány sirva kérte a két legényt, hogy álljanak meg, mert ha nem, ő is kiugrik a barátja után.

— Meg nem áll a kocsis, de kiugorhatsz, ha mersz! — volt a válasz.

A leány be is váltotta szavát és kiugrott a kocsiból. Szerencsére neki sem lett nagyobb baja és barátjával együtt megtették a feljelentést az erőszakoskodó bérkocsisok ellen. A rendőrségen megindult az eljárás a két bérkocsis ellen és Tóth Sándor dr. rendőrbíró fogja őket felelőségre vonni.

Gyászrovat

Kovács Pál 23 éves, római katolikus. Temetése e hó 12-én, csütörtökön délelőtt 11 órakor lesz a Szent Anna uccai temető kápolnájából.

Harsányi József 24 éves, református. Temetése e hó 12-én, csütörtökön délután 3 órakor lesz a Timár uca 42. számú gyászházától a Várd uccai temetőbe.

Bíró Erzsébet 2 éves, református. Temetése e hó 12-én, csütörtökön délután 2 órakor lesz a Hatvan uccai temető halottasházából.

Nem állít fel az állam gabona kiviteli központot

Budapest, április 11. Amióta a mezőgazdasági termékek értékesítési ügye egyik legnehezebb feladata a kormány-nak, mind sürűbben érkeznek az illetékes minisztériumokhoz nagyterjedelmű beadványok, amelyek a gabonamonopólium életbeléptetését sürgetik.

Hivatalos helyen a kérdéssről már igen hosszú és beható tanácskozások folytak, azonban mindezekig az az álláspont kerekedett felül, hogy

a magyar gabonakereskedelmet újból béklyóba szorítani egyáltalán céltalan volna,

hiszen a kivitelnél felmerülő nehézségek nem gabonakereskedelmünk szervezetlenségéből folynak, hanem a környező államok által felállított prohibícióvámok gátolnak abban, hogy a középeurópai piacon a bennünket megillető helyet megkapjuk. Természetesen a magyar mezőgazdaság rengeteg szenved az értékesítési nehézségek miatt, hiszen a mai helyzet egyrészt az árak egészséges fejlődésének állja útját, másrészt gazdáink nem tudják megkapni azokat a tökéletesítési lehetőségeket, amelyek régen a gabonakereskedelem mindig könnyen és készséggel bocsátott a mezőgazdaság rendelkezésére.

A Futura ugyan az állam támogatásával ismét nyújt zöldhiteleket, ez a rendszer azonban egyrészt nem vált be, másrészt bizonyos vonatkozásban súlyosan érinti az igen komoly nehézségekkel küzdő magyar gabonakereskedelmet.

Beavatott helyek szerint a Futurát a kormány az elkövetkező gazdasági évben is nagy támogatásban fogja részesíteni, ellenben teljesen elhatározott dolognak tekinthető, hogy

sem a kivittelt, sem a gabonaértékesítést nem kívánják centralizálni.

A jó értékesítés érdekében igen komoly tárgyalások folynak úgy Olaszországgal, mint Németországgal, de a forgalom lebonyolítása a gabonakereskedők kezében marad.

A készülő rokkantsági biztosítási törvény

A szociális reformok terén lassú lépésekkel haladunk a nyugati államok után, a most készülő kötelező nyugdíjbiztosítási törvény is régi mulasztás pótlása, de egyike a legjelentősebb törvényeknek. A kötelező nyugdíjbiztosítás egyelőre két nagy társadalmi rétegre, a magántisztviselőkre és az ipari munkásokra terjed ki, tekintve azt, hogy a köztisztviselők már régen nyugdíjogosultak, csak az önálló foglalkozásúak és a mezőgazdasági munkásokat nem vonták be a kötelező nyugdíjbiztosításba. Mielőtt a készülő tervezet néhány ismert részletének, — mert részleteiben nem ismeretes még a tervezet, — megberüléséhez fogunk, ismertetni akarom a mintául vett két nagy szociális biztosítási törvényt, az osztrákot és a németet.

Az osztrák biztosítási törvényt 1908. február 22-én szavazták meg és 1909. január elsején lépett életbe. Ez a törvény csak a magántisztviselőkre terjed ki. Magántisztviselőnek tekintették azt a magánalkalmazottat, aki túlnyomólag szellemi munkát végez. A belépési kor 18 év, a korhatár, amely mellett még felvehettek a nyugdíjkötelekbe, 55 év volt. Eredetileg a kereskedelmi segédszemélyzetet és az ipari munkásokat is belevonták a kötelező nyugdíjba, de ezt a javaslatot a felsőház elvetette, de később rendeltetésekkel a kötelező nyugdíjba is belevonták; így a kereskedelmi alkalmazottakat is. A fizetések szerint 6 kategóriába osztották a nyugdíjköteleseket. Az első kategória 600—900 K évi fizetéssel bír, a hatodik kategória az évi 2400—3000 K fizetéssel bír, a hetedik pedig az évi 3000 K feletti fizetéssel bír. A nyugdíjintézet kötelezettsége kiterjed a rokkantsági járadékra, agkori járadékra, özvegyi nyugdíjra, az árvák neveltetési járadékára, temetkezési segélyre. Az agkori járadék 40 év szolgálat után esedékes, a rokkantsági, özvegyi járadék, neveltetési pótlék 120 aktív év eltelte után szolgálati hónap után (10 karencia év). A rokkantsági járadék 10 karencia év után az akkor érvényes fizetés 30 százaléka, így például az első fizetési kategóriánál évi 180 K, az utolsó kategóriánál évi 900 K; az évi emelkedés 1 és fél százalék, ugye hogy a teljes szolgálati idő letelte után a fizetés 75 százalék, de nem a 40 év után elért fizetés, hanem az alapul vett. (A karencia évek) azaz 10 év szolgálat utáni fizetés 75 százaléka. Ez hibája a törvénynek, mert aránylag csekély fizetést rögzít meg, de biztosítás technikai okokból történt így, mert a fizetésemelés mértéve előre nem ismerhették, mint az automatikus előléptetési köztisztviselőknél. Az ezzel előálló hátrányon úgy segítettek, hogy a díjtartalék-különbözet egyszeri lefizetése mellett a magasabb fizetési kategória után járt a nyugdíj. Az özvegyi nyugdíj a férinek az elhalálozás időpontjában levő nyugdíjigóságának fele, ha az özvegy újra férjhez megy, 3 év járadékának megfelelő egyszeri végkielégítést kap. A nevelési pótlék az alapjáradék harmada, kettősen árváknál kétharmada, több gyerek esetében az apa nyugdíjigényének 75 százalékánál, kétszeresen árváknál 200 százalékánál több nem lehet; a járadék a gyermek 18 éves koráig fizetendő. Női alkalmazottaknál a törvénytelen gyermeknek is jár neveltetési pótlék. A temetkezési segély a karencia évek után az alapnyugdíj 200 százaléka. Ha az alkalmazott állás nélkül marad, úgy a férfi alkalmazottaknál az alkalmazott által fizetett díjat kamat nélkül visszakapja, a női alkalmazottak a díjtartalékot teljes egészében kapták meg a férjhezmenés

miatti a nyugdíjintézetből való kiválás esetében. Szolgálati éveket is lehet vásárolni, de ekkor is öt karencia évet kötöttek ki; a vásárlási díjat esetenként határozzák meg. A nyugdíjbiztosított és a munkaadó által fizetett együttes díj az alapul vett fizetés 12 százaléka, ebből az első négy kategóriánál kétharmad részt a munkaadó, egyharmad részt az alkalmazott fizet, a többi kategóriánál fele-fele arányban. A díjak megállapításánál 4 százalékos kamatlábát vettek alapul.

A német nyugdíjtörvényt 1911-ben szavazták meg, de csak 1913 január 1-én lépett érvénybe. A német biztosítási törvény nemcsak kötelezett, de önkéntes biztosított tagokra is kiterjed. Az agkori járadék itt is 65 éves korhoz van kötve, a többi kötelezettsége a nyugdíjintézetnek meg egyezik az osztrák törvényben megállapítottal, de legalább 26 héten át tartó munkára való alkalmatlanság után ideiglenes rokkantsági járadékot ad a nyugdíjintézet. A karencia évek száma a férfiaknál 10, a nőknél 5 év. Az 55 év betöltött alkalmazottak előzetes orvosi vizsgálat után felvehető a nyugdíjintézet kötelekbe. A karencia évek után 25 százalék a kezdő nyugdíj a férfiaknál és 12 és fél százalék a nőknél, az emelkedés egy és egyharmad százaléka, a maximum 40 éves szolgálat után az alapfizetés 75 százaléka, amely alap a karencia évek letelte után fizetés. Az özvegyi nyugdíj a férfi nyugdíjának 40 százaléka, a neveltetési járadék 20 százalék, kettősen árváknál 33 és egyharmad százaléka az özvegyi nyugdíjnak. A törvénytelen gyermek is kap neveltetési járadékot ép úgy, mint az osztrák nyugdíjintézet. A fizetendő díj 8 százalékra volt tervezve, de később az egyes kategóriáknál progresszíven emelkedő díjakat állapítottak meg és a díjat is csökkentették, a díj így az első kategóriánál 4 és egynegyed százalék, az utolsóban 7 százalék, átlagban 6,26 százalék. A díjak felét a munkaadó, felét az alkalmazott fizeti, a díjcsökkentés miatti különbözetet az állam pótolja, valamint az aránylag csekély díj miatti deficitet is.

A készülő magyar kötelező nyugdíjbiztosítási törvény kiterjedne a magántisztviselőkre, kereskedelmi alkalmazottakra, ipari munkásokra. Nem terjedne ki a tervezet szerint a háztartási alkalmazottakra és mezőgazdasági munkásokra. E két utóbbi kategóriára való kiterjesztés biztosítási technikai akadályok miatt nehézségekbe ütközik, mert ezeknél legtöbbször nem állandó a fizetés és a munkaalkalmazás, tekintve azonban azt, hogy nálunk sok a mezőgazdasági munkás, helyes lenne, ha ezekre a kategóriákra is kiterjesztenék a kötelező biztosítást. A tervezet külön díjat állapít meg a munkásoknál és a tisztviselőknél, a munkásoknál jóval kisebb, ugyanis a munkásoknál nincs özvegyi járadék, csak rokkantsági és agkori járadék. Ez erősen kifogásolható része a tervezetnek. Ha az állami hozzájárulás mértékét emelnék, a munkás és a munkaadó által együttesen fizetett díj csekély emelésével a munkásokra is kiterjeszhetnék az özvegyi nyugdíjat. Az özvegyi nyugdíj körülbelül 50 százalékkal emeli a fizetendő díjat, de a német törvénnyel 3 és fél százalék volt az alapul vett kamatláb, a mai viszonyok között belátható időn belül jóval magasabb lesz a kamatláb és így a kisebbek ennek megfelelően a fizetendő díjak. Sajnos a tervezetből csak nagyon kevés ismeretes és így alaposabb kritika csak a pontos tervezet megismerése után lehetséges; ezért közöltem az osztrák és német törvényt, hogy annakidején, ha a tervezet részletei is ismeretesek lennének

a laikus is összetudja hasonlítani az említett törvényekkel. A kötelező nyugdíjbiztosítás alól kivételnek azok az alkalmazottak, amelyek a vállalat nyugdíjintézetébe fel vannak véve és a vállalat legalább olyan feltételek mellett legalább olyan kötelezettséget vállal, mint az állami intézet. A kereskedőknek és kereskedelmi alkalmazottaknak Debrecenben van nyugdíjintézetük, amelynek matematikai mérlegét e sorok írója készítette, a fizetendő díjak magasabbak a tervezet díjainál, de a feltételek előnyösebbek, azonban a fizetendő díjat csak a tagok fizetik, a munkaadó nem járul hozzá.

Hajós Géza.

Féláru utazás a Budapesti Nemzetközi Vásárra

A debreceni kerületi kereskedelmi és iparkamara közli érdekltségével, hogy a Budapestén április hó 28-tól május hó 7-ig rendezendő Nemzetközi Vásárra a féláru vasúti jegy váltására jogosító vásárigazolványok, amelyek egyszerűsített a vásár területére állandó belépőjegyül is szolgálnak, — megérkeztek.

Az igazolvány a felutazásra április 23-tól május 7-ig, a visszautazásra április 28-tól május 12-ig érvényes. Ára 3 pengő 20 fillér. A kamara vidékiek részére is készséggel megküldi az igazolványt, az ár és portó előzetes beküldése esetén, vagy utánvétellel.

Meghívó

A „Debreceni Bélyeggyűjtők Egyesülete” 1928. évi április hó 15-én vasárnap délelőtt 11 órakor, az egyesület hivatalos helyiségében (Gazdák Biztosító Szövetkezete, Piac uca 26.) tartja rendes évi közgyűlését.

Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkár jelentés. 3. Pénztáros jelentése. 4. Számvizsgáló bizottság jelentése. 5. Felmentvény megadása. 6. Az 1927. évi tagsági díj megállapítása. 7. A lemondás és mandátum megszűnés folytán megüresült választmányi és számvizsgálóbizottsági tagsági helyeknek választás utáni való betöltése. 8. Esetleges indítványok.

A közgyűlésen minden tag, ki tagdíjjal nem tartozik, részt vehet és felszólalhat, de csak oly indítványok tárgyalhatók, melyek legalább 8 nappal korábban a választmányhoz benyújtottak.

Debrecen, 1928 április 1-én.

Az elnökség.

Anyakönyvi hírek

A debreceni állami anyakönyvi hivatalban e hó 11-én, szerdán, délelőtt a következő bejelentések történtek:

Születések:

Fehér János tehénész leány Piroška, Kiss Pál városi gulyás fia Sándor; Ónodí Sándor im. fia András; Mészáros Imre im. leány Emma Rácz József vincellér leány Sára; Molnár Imre kovácmester leány Etelka; Sörös Gábor gazdálkodó leány Eszter; Kányási Imre szolga leány Erzsébet és Róza (ikrek) és egy törvénytelen újszülött.

Halálozások:

Bíró Erzsébet ref. 2 éves Téglavető 10; Harsányi József ref. 24 éves Timár u. 42; Weiszhaus Betti izr. 69 éves Pásti u. 8; özv. Erdődi Mihályné ref. 65 éves Timár u. 26; Ferenczi Matild r. kath. 53 éves Péterfia u. 31; Király Miklós ref. 2 hónapos István ut 27.

A száj- és garatüreg fertőtlenítésére, spanyolnátha, torokgyulladás és meghülés elleni védekezésül

Panfilin-pasztillák.

Minden fertőző betegség ellen egész sajátos hatást váltanak ki.

Vízvezeték-, Csatornázás-, Központi fűtés

-berendezéseket készít, átalakít, javít
GYENES ANTAL
Debrecen, Arany János u. 27. sz. Telefon 9-37. Alapítva 1905

Posztóüzlet

Áthelyezés miatt a raktáron levő összes férfiszöveteket, sportkelméket, női kosztüm-szöveteket a legolcsóbb gyári áron elárúsítom.
DOMÁN
posztónagykereskedő
Bika bérház, a fürdő mellett

NŐI KALAPOK
legolcsóbban szerezhetők be
Abrahám Erzsébetnél Szent Anna ucca 10.

Padlólakk
magas fényű, legszebb színekben, legkiválóbb minőségben, nagyon olcsón kapható
STERN festéküzletében Piac ucca 10. Bikkával szemben.

SINGER
varrógépek
rég bevált jó minőségben
Kedves fiatalemberek!
SINGER VARRÓGÉP
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Debrecen, Piac-utca 79.

Vételkényszer nélkül tekintse meg raktárra érkezett tavaszi újdonságainkat
Női kabát, férfi felöltő, öltönyszövetekben
MERINO POSZTÓKERESK. R. T.
gyári lerakatában Piac ucca 49. szám alatt.
Olcsó szabott árak! Szolid kiszolgálás!

Butorkiállítás!
Ébédliők, hálók, uriszobák, szalonok, bőrgarniturák, berzselyek, fotelek olcsó áron jó minőségben részletre is
SZÁNTÓNÁL, Színházi átjáró. Telefon 11-19.

Saját készítésű
Glace és svéd bőrkeztük páronként **P 8:--**
Divatkeztük páronként **P 10:--től**
Fehér és sárga mosó szarvasbőr **P 9-11**
Schön Sándor
keztük-, kötszer- és orvosi műszertárolás DEBRECEN, Piac ucca 14. szám, Csapó ucca sarok. Telefon 11-55

Molykár ellen
téli ruhák gondozását felelősséggel vállalom
Adler Jenő
Batthyány ucca 2. szám alatt.

Üzletáthelyezés!
Épületüvegezés és képerreztési üzletemet Széchenyi ucca 50. sz. alól Halköz 4. szám alá helyeztem át.
Telefon 16-98.
Grünfeld Lajos üveges.

Kardos Béláné
Miklós ucca 4. l. em.
Takarékossági könyvecskére hat havi hitel.
Eredeti modellek, Kalapújdonságok
9 pengőtől

Rózsafák mellé
olajba festett szép védő
karók
készülnek és legolcsóbb áron szerezhetők be:
Könyves Tóth Antalnál
Rákóczi ucca 14.

Kántor Ernő és Társa
(Városháza épület. Telefon 1657. szám.)
áruházának különlegességei:
„FREGOLI“
plafondra erősíthető ruhaszárító.
„WIX-WOX“
felülmulthatatlan parkettkrém.
Halpern-féle folttisztító
mindennemű pecsétet nyomtalanul eltüntet. Gyártója a ruhadarab kétszeresét téríti meg, ha a szer hatása nem érvényesülne.
GYÉMÁNTPOR
a legjobb ezüsttisztító.
FLY-TOX
poloska- és svábbogárirító.
Francia puderekben, háztartási és piperecikkekben, kefe, ecset és bőrdíszmunkákban állandó nagy választék.

REGÉNY

Elinor Glyn:
ÖT ÉV MULVA
(THE MAN AND THE MOMENT)
Angolból fordította: Lovas Géza.

— Eljöttem megmondani, atyám — szölt Henry —, hogy ismerem az egész történetet, amely elég rettentő, kérem azonban, segítsen nekem, hogy Sabine boldogságát biztosítsam. Mint ön feltételezte, Michael Arranstoun ur, mint bárki másához. — A pap Henryhez fordult és elgondolkodva nézett rá: — És utóvégre az is valami, ha valakinek nemes vére van. Képesse teszi az embert arra, hogy felülemelkedjen szenvedésén és jómódoru uriember maradjon még az ilyen kegyetlen válság közepette is. Mélyen átérzem helyzetét, fiam és részvéttel vagyok ön iránt. Magam is kesztülmentem rajta és ismerem fájdalmát. Nem mindnyájunk osztályrésze a reggel vagy dél ragyogása, de ha akarjuk, áldott békéjű napnyugtát mindannyian biztosíthatunk magunknak.

Miután az ajtó becsukódott vendége mögött, a pap visszatért kis szobájába.

Igazi nemes uriember, ámbar Héronac urnője boldogabb lesz a másikkal. A fiatalság megkivánja a magáét és minden jól van.

Midőn Henry visszatért a kastélyba és a fölépcsőn felment szobájába, találkozott Moraviával, aki épp akkor jött ki Sabine-től és a fő vonásokban ismerete a történeteket. Nagy volt meglepődése és részvéte, minthogy azonban ő is csak ember volt, szíve mélyen megmozdult valami: legalább megpróbálhatja, hogy vigasztalja a vigasztalan szerelme. Sabine értésére adta, hogy semmi sincs még végleg eldöntve, de Moravia érezte, hogy csak egyféle vége lehet a dolognak.

— Henry — suttogott, könnyekkel, rendszerint vidám szemében —, szívem megszakad magáért. Nem tehetnék valamit?

Lord Fordyce jobban szeretne volna, ha Moravia egyáltalán nem beszél bánatáról, de meghatotta a hercegné arcáról sugárzó szeretet és aggodalom. Megfogta és kezében tartotta fehér ujjait.

— Maga mindig oly jó hozzám. De most mitsem lehet tenni.

Moravia Henry karjába fűzte másik kezét és bevezette a szobája mellett levő kis nappali szobába.

— Kell, hogy gondoskodjam magáról... egészen meg van dermedve — mondotta. — Üljön ide a tűzhöz a nagy székbe és én hozok magának valami inni-

hetek volna, most annyi szenvedésen mentek keresztül, hogy egymáshoz ragaszkodnak majd és nem engedik kisiklani kezeik közül a boldogságot. Madame Sabine jobban hozzáillik az olyan emberhez, aminő Arranstoun ur, mint bárki másához. — A pap Henryhez fordult és elgondolkodva nézett rá: — És utóvégre az is valami, ha valakinek nemes vére van. Képesse teszi az embert arra, hogy felülemelkedjen szenvedésén és jómódoru uriember maradjon még az ilyen kegyetlen válság közepette is. Mélyen átérzem helyzetét, fiam és részvéttel vagyok ön iránt. Magam is kesztülmentem rajta és ismerem fájdalmát. Nem mindnyájunk osztályrésze a reggel vagy dél ragyogása, de ha akarjuk, áldott békéjű napnyugtát mindannyian biztosíthatunk magunknak.

Miután az ajtó becsukódott vendége mögött, a pap visszatért kis szobájába.

Igazi nemes uriember, ámbar Héronac urnője boldogabb lesz a másikkal. A fiatalság megkivánja a magáét és minden jól van.

Midőn Henry visszatért a kastélyba és a fölépcsőn felment szobájába, találkozott Moraviával, aki épp akkor jött ki Sabine-től és a fő vonásokban ismerete a történeteket. Nagy volt meglepődése és részvéte, minthogy azonban ő is csak ember volt, szíve mélyen megmozdult valami: legalább megpróbálhatja, hogy vigasztalja a vigasztalan szerelme. Sabine értésére adta, hogy semmi sincs még végleg eldöntve, de Moravia érezte, hogy csak egyféle vége lehet a dolognak.

— Henry — suttogott, könnyekkel, rendszerint vidám szemében —, szívem megszakad magáért. Nem tehetnék valamit?

Lord Fordyce jobban szeretne volna, ha Moravia egyáltalán nem beszél bánatáról, de meghatotta a hercegné arcáról sugárzó szeretet és aggodalom. Megfogta és kezében tartotta fehér ujjait.

— Maga mindig oly jó hozzám. De most mitsem lehet tenni.

Moravia Henry karjába fűzte másik kezét és bevezette a szobája mellett levő kis nappali szobába.

— Kell, hogy gondoskodjam magáról... egészen meg van dermedve — mondotta. — Üljön ide a tűzhöz a nagy székbe és én hozok magának valami inni-

valót. Még csak félhét van.

Gyengéd szigorral leültette egy kényelmes bergé-re-be, majd kiment és a szomszéd szobában meghagyta komornájának, hogy hozzon be brandyt. Mielőtt azonban ez megtörtént, Moravia visszatért Henryhez és odahuzva egy alacsony széket, szinte Henry lábaihoz ült.

A tűz melege és a hercegné gyengédsége lecsillapította Henryt, akiben a megrázkódtatás után most fizikai ellenhatás állt be és majdnem úgy érezte magát, mintha elájulna.

Moravia szótlan aggodalommal figyelte egy darabig; Henry igen sápadt volt. Majd fűrgén felkelt, midőn a leány behozta a tálca, brandyt töltött be, odavitte hozzá és melléje térdelt.

— Igya ki — parancsolta kedvesen. — Addig nem mozdulok, míg ki nem itta.

Henry remegő ujjakkal fogta meg a poharat és parancsra kiitta. Moravia elvette tőle a poharat, de nem emelkedett fel térdeiről, sőt miután azt az ott álló tálcára tette, még közelebb húzódott Henryhez, arcával kabátjához támaszkodott, megfogta jobb kezét és a magáéban melengette, hogy visszahozza bele az életet, közben pedig édes, résztvevő szavakat suttogott, mintha valami boldogtalan gyermekhez beszélne.

Henry alig hallotta, mit beszél, de a meleg és a Moraviából áradó szeretet önkéntelenül is hatni kezdett rá, úgyhogy átkarolta és magához vonta őt.

— Henry — suttogott a hercegné —, szeretném megszabadítani minden szenvedéstől, ha módomban lenne, de mitsem tehetek, csak annyit, hogy szeretettel veszem körül, míg csak nem érzi magát jobban. Utóvégre is, idővel minden elmúlik. Azt gondoltam, hogy sohasem teszem magam túl férjem, Girolamo halálán, míg most már mitsem törődöm vele. Igazán csak magával törődöm és szeretném, ha hozzájárulhatnék, hogy kevésbé boldogtalan legyen.

Henry nem felelt neki, csak kezét szorongatta és arra gondolt, mily kedves és mily kevésbé angolos a viselkedése. Mindenesetre Moravia a legdrágább nő, akit valaha ismert. — Sabine után.

Moravia éppen nem csüggedt, hanem tovább dörzsölgette Henry kezét, előbb az egyiket, aztán a másikat.

(Folytatjuk.)

APRÓ HIRDETÉSEK

APRÓHIRDETÉSEK FELADHATÓK:

főkiadóhivatalunkban:
FERENC JÓZSEF UT (PIAC UCCA) 49. SZÁM és
 fiókiadóhivatalunkban:
SZÉCHENYI UCCA 2. szám és

Hegedűs és Sándor Rt. könyvkereskedésében, Piac ucca 34. sz. Vidémi hirdetőinket arra kérjük, hogy a beküldött hirdetések díját postabélyegben sziveskedjenek levelükhöz mellékelni vagy ha postautóval küldik a pénzt, a hirdetés szövegét sziveskedjenek az utalványra irni, mert a hirdetés csak a díj beérkezése után közölhetjük.

Jelgős leveleket csak a megfelelő nyugta ellenében adja ki a kiadóhivatal.

MINDEN OLIVOSÓNK

saját érdeke, ha csak lapunkban hirdető cégeknek eszközöljük összes bevásárlásait, mert a

DEBRECENI FUGGETLEN UJSAG

hirdetéseit lapunkat erőssé és hirdetésünket pedig eredményessé fogja tenni. Olcsóbban vásárol, ha ránk hivatkozik. 959

VÉTEL

Iparosok figyelmébe!
 Mindenféle kész, hasznára való vasak legolcsóbban kaphatók. Reszt, ólmot, cinket, ócska vasat legmagasabb árban veszek. Würdiger, Késes ucca 90. 431

Veszek, eladók
 zálogcédlűkát, butorokat, szőnyegeket, hangszereket, kerékpárokat, varrogépet. Széchenyi ucca nyolc, Szentpéteri. 264

LAKÁS

Uccai
 különbejáratu butorozott szoba intelligens urnak kiadó. Cím a kiadóban. 1994

Háromszobás
 lakást keresek. Ugyonköt díjazok. Paneth, Bethlen ucca 11. Telefon 722. 1953

Tiszta lakása
 lesz, ha festéket, butor- és padlóakkot, parkettheereszőt, terpentint, meszlőt, parkettés sűrűlőfét a Belvárosi Fesztékházban, Hatvan u. 2., vásárol. 1994

Kiadó
 izr. nőnek különbejáratu butorozott szoba. József kir. herceg u. 6., emelet jobbra. 1982

ÖT SZOBÁS
 url lakás Kossuth ucca 45. szám alatt összes mellékkeliségekkel május 1-re kiadó. Értekezhetni Kossuth u. 15. 492

Egy
 csinosan butorozott szoba aprilis 15-re kiadó. Miklós u. 7. 1967

Kiadó lakás,
 három szoba, konyha, mellékkeliségek május elsejére, közvetlenül az egyetem mellett egy hold szőlővel, vagy anélkül. Értekezhetni Honvéd ucca 9-B. 1970

Lépcsőházi
 butorozott szoba 15-re kiadó. Piac 71., I. em. I. lépcső. 1977

KERESLET

Lépcsőházból
 nyíló butorozott szoba kiadó. Alföldi palota, II. l. 1997

Mosónő,
 önműködő mosószerekben jártas, felvétetik. Cím a kiadóban. 1996

TÁRSAT
 keresek régen fennálló jól berendezett üzletemhez megnagyobbítás céljából, ki aktív részt is vegyen. 5-6000 pengő befektetéssel. Cím a kiadóban. 1979

Gyenge
 tavaszi turó kapható turógyárban, Darabos u. 20. Telefon 6-68. 308

LAPKÉZBESÍTŐKET
 fizetéssel és jutalékkal felvevünk. Cím a kiadóban, Piac ucca 49. sz.

Rikkancokat
 fix fizetés és jutalékkal felvevünk. — Igazolvánnyal bírók előnyben. Cím a kiadóban.

Keresek
 jobb nő bejárónőnek délutánra orvosi rendelőbe. Cím a kiadóban. 1992

Előkelő r.-t.
 keres állandó alkalmazásra ügyes kereskedőt könnyen eladható háztartási cikk terjesztésére. Ajánlatok „Életpályá” jeligrére a kiadóba. 1991

Házmester,
 lehetőleg kis családdal, mesterember, lakást cserélve felvétetik. Jelentkezni péntek reggeltől József kir. herceg u. 49. Hítközsegi iroda. 511

PERFEKT
 szakácsnőt hosszú bizonyítvánnyal fölvesz kis család. — Cím a kiadóban.

Pénzkölcsönt
 keres iparvállalat betáblázásra. Teljes című leveleket kérjük „Rentabilis” jeligrére a kiadóba. 1938

FÜSZERKERESKEDŐSEGÉD,
 fiatal, törekvő, ki angro és detali eladásban jártas, alkalmazást keres. Cím a kiadóban. 1709

Házakhoz
 ajánlkozik perfekt felsőruhavarrónó 5 P-ért elsejétől. — Melisné, Darabos u. 18., keresztépület. 1676

Szerényigényű
 gyors- és gépirónó alkalmazást keres. Szíves megkereséseket 2-76. telefon alatt kérném. — Hétfőtől 10-12-ig és 3-5-ig. 1593

Kifutó flut
 vagy leányt felvesz Hegedűs és Sándor Rt. nyomda, Piac u. 49.

Jól jövedelmező
 ipari üzemhez pénztársat keresek. Busi ucca 14. szám, 2. ajtó. 1986

Gépiró-
 és gyorsirónó irodai gyakorlatl állást keres. Telefon 14-98. 1918

Keresek
 péksegédet vagy pékmestert, aki sütődémet önállóan vezesse, sütemény, kenyér sütéséhez kifogástalanul értsen, ugyanott jókarban levő pékkesi vagy könnyebb strázsákér keresteti Weisz-malom, Hoszupályi. 2812

Vidékre menne
 intelligens fiatal árvalány házvezetőnőnek, vagy házkiszássonynak, ugy varrásban, kézimunka és háztartás minden ágában teljes jártassággal bír. Cím a kiadóhivatalban kérem leadni. 1887

Keresek
 megbízható egyéni vidéki főutcai vendéglőm önálló kezelésére. Cím a kiadóban. 1944

Egy
 13-15 évig kislányt gyermek mellé nappalra felveszek. — Bleier József, Arany János u. 9. 1951

Intelligentes
 deutsches fräulein wird zu einem 9 jährigem Madchen gesucht. Adresse: Barna u. 2-b. 462

Perfekt
 könyvelő, elsőrendű munkaerő, alkalmazást keres. Óráknyveléseket is vállal. Szíves megkereséseket „Szorgalmas” jeligrére a kiadóhivatalba kér. 1849

Gépzés,
 tanult szakember, 23 évi gyakorlatl, cséplésre, gépjávitásra ajánlkozik bármilyen rendszerű géphez, olyan helyet öhajtók, ahol a lelkiismeretes munkát megbecsülik. Csonka Ferenc, Piac 58. 1878

LAPKIHORDÓ ASSZONY
 jó fizetéssel felvétetik a kiadóhivatalban.

ELADÁS

POLOSKA,
 svábbozár, patkány és egér biztosan kirtható szabadalmazott irtószerral. Nagyon olcsón kapható Stern festéküzletében, Piac ucca 10. Bikkával szemben.

WEISZ FERENC
 asztalosmester, Fürdő ucca 4. Telefon 10-89. villanyerőre berendezett asztalos üzemében gyárt elsőrendű műbutorokat, egyszerű butorokat, üzlet-, iroda-, portálberendezéseket és épületasztalos munkákat. Saját készítésű butorok készen is kaphatók. 123

CSERTÉGLA
 és cserép kapható Tóth és Sebestyén Rt. Kishgyes uti téglagyárából. Eladás: Simonffy u. 1-a. II. Telefon: 610. 94

A Hortobágy Múmalom Rt.
 Bőszörményi ut 1. sz. alatti telepen évtizedek óta fennálló lisztüzletben az általános elismert jöminőségű liszt, korpa, tengeri, árpa és darák változatlanul állandóan kaphatók. Telefon megrendeléseket bármilyen kis tételben is házhoz szállítunk. Telefon 179.

Kátrány
 és karbolium nagyban és kis mennyben is kapható legolcsóbban Neumann Nándor festéküzletében, Csapó ucca 8. szám. 346

Megjöttek
 a tavaszi újdonságok. Kombinált modellek minden divatanyagból, selyemkalapok már hat pengőtől. Alakítás 3 pengő. „Anny” kalapszalón, Csapó ucca 47. 120

Szegedi
 paprika különlegességek állandóan nagy raktára: Lindenfeld, Degenfeld-tér 7. Telefon: 79. 1836

Hencserek,
 diványok, matracok készen kaphatók Glattstein kárpitosmesternél, Püspöki palota (bent az udvarban). 1332

Sirene Super
 rádiócsövek megérkeztek. Universal csövek P 3.80. Hangszóró csövek P 5.— Simon Jenő, Debrecen, József kir. herceg u. 3. Telefon 13-22. A budapesti Barta és Társa cég helyi képviselése.

MARVÁNYMOZAIK,
 cementlapok, betonárúk, építési anyagok a legolcsóbban beszerezhetők a Debreceni Működőárnál, Fürdő ucca 2. sz. 303

Saját készítésű
 Glace és svéd bőrkutyuk páronként P 8.— Divatkeztűk páronként P 10.—től. Fehér és sárga mosó szarvasbőr P 9-11.— Schön Sándor keztűi-, kötszer- és orvosi műszertárban, Debrecen, Piac ucca 14. szám, Csapó ucca sarok. Telefon 11-55.

6 darab
 díszes teremszillár eladó. Kossuth ucca 15. 492

„Metchles”
 motorkerékpár, egy éves, kitűnő állapotban, eladó. Kovács Zoltán, H-Szobozás. 1951

Porszivógép,
 fehér siffon, mosóteknő, vízmentes ponyva eladó. Hatvan ucca 4. 1926

PATKÁNY-
 egér-, poloska- és svábbozárirtószert törvényesen védve, nagyon olcsón kapható Stern festéküzletében, Piac u. 10., a Bikkával szemben.

Nyiregyházán
 jóforgalmú kisvendéglő szép kerttel, berendezéssel, jókarban levő házsal együtt betegség miatt eladó. Értekezhetni tulajdonossal: Nyiregyháza, Kossuth ucca 33. Ugyanott egy négyülékes izemképes Kismág autó eladó. 1993

Gramofon,
 nagy, hatalmas tölsérrrel, teljesen új szerkezettel, gyönyörű szép hangú, 50 lemezzel, olcsón eladó. Szent Anna ucca 27. 1959

GYERMEKDIVATHAZBAN
 Városháza épület, gyönyörű, olcsó gyermekruhák mélyen lezállított árban. Nagy választék!

CEMENTLAPOK,
 betoncsövek, kutyáruk legolcsóbban beszerezhetők Lukács Vilmos és Testvére cementáruhárában, Debrecen, Hatvan ucca 15. 1927

Kitűnő
 saját termései utéletai bor, 1.30 literig. Darabos u. 20. 1922

Bor,
 öt éves Ezerjó, hordónkint eladó. Péterfia 21. 1890

Üzleteladás Miskolcon.
 Jóforgalmú fűszer- és csemeke saroküzlet, mely biztos megélhetést nyújt, kifogástalan berendezéssel, felszereléssel és kurrens áruval együtt előnyösen átvethető. Ezen üzletelégység hentes és mézszáros üzletnek is kiválóan alkalmas. Szíves megkeresést „Tőke 4000” jeligrére a kiadóhivatalba kérek. 495

Gyökerez
 szőlővessző eladó. Vargakert, Legányi ucca 35. 1975

ELADÓ
 egy szép teljes boltberendezés. Értekezhetni a Takarék- és Hitelintézetnél, Csapó u. 4. 368

Háló,
 faragott, ebédő börszékekkel, íróasztal, könyvszekrény, egyes ágyszekrény, rüzszt, varrogép, szőnyegek, ezüst evőeszköz, lámpák és egyéb ingóságok eladók. Bethlen ucca 13. 1911

INGATLAN

Földbirtokokra
 (5 holdtól, holdanként 700 pengőig) becsles nélkül, 35 évi amortizációra, 7 és félszázalék kamattalapon, az ország legnagyobb pénzintézetétől 5 nap alatt gyorsfolyósítás! Házakra: 5-10 évig terjedő átmeneti kölcsönök. Kisipari hitellek váltóra, 12 százalékra szerzünk. Váltóhitelt folyósítottunk magánpénzből (legfeljebb 1 évi időtartamra) hetikamatra, hitelképes kereskedőknek, háztulajdonosoknak és információképes tisztviselőknak, nagánosoknak. Ékszerfedezetre, az érték 80 százalékáig azonnali folyósítottunk. „New-York” Hiteliroda, Budapest, VI., Podmaniczky ucca 29. (Válaszbielyeg beküldendő.) 394

STEINER JÓZSEF
 ingatlanrodája, Piac u. 19. sz., II. emelet.
 Minden igényeknek megfelelő házak a fő utvonalon. Emeltes bére-, nagy és kis családli házak, parkettes és fürdőszobákkal eladók. Lakások átálálók. 6 szobás parkettes első emeleti erkélyes, komfortos urilakás a főtéren, május elsejére kiadó.
 Komlóssy uton 4 szobás, télen nyáron lakható villa, 1118 négyszögöl szőlővel, felszereléssel, 600 négyszögöl kerttel, bérbe kiadó. Értekezni kizárólag irodámban. Telefon 6-24. 1968

VEGYES

Utlevél-vízamot
 a világ bármely államába leggyorsabban, legolcsóbban szerzünk. Hatóságilag engedélyezett Vízumbeszerző Vállalat, Debrecen, Árpádtér 19. Telefon: 14-67. 1954

Üzletelégység
 nagy uccai, Piac ucca 60. szám alatt azonnali kiadó. Értekezhetni ugyanott. 1947

Portálós
 üzletelégység kiadó. Miklós utcá 29. 1973

Tégla
 mészhomokból kiváló jó, szép és olcsó, megrendelhető Miklós ucca 13. 514

Minden
 különlegességet a legolcsóbban plüsséroz Erzsébet u. 55. — Schwarzné. 1995

Léglézározásinór,
 paplangomb, télikabátgomb és gomboló Paszománygyárban, — Piac u. 32. 1818

Németül
 tanít született német tanerő, gyorsan, biztos sikerrel. Darabos 7. 1944

Perzsaszőnyegek,
 rövid zongora és aranykarkötő elköltözés miatt eladó. Cím: kiadóhivatalban. 1989

Rádió,
 egy 4 lámpás selektív készülék komplett hangszóró és telep, olcsó árban eladó. Miklós ucca 17., Grósz. 1701

Király kávé
 mégis a legjobbak! Olcsó, kiadós, kiválóan zamatos. Degenfeld-tér 11. 68

Cipészműhelyemet
 Csapó ucca 6. sz. alól (előbb Batthyány ucca) Ferenc József ut 63. alá helyeztem át. Legolcsóbb és pontos kiszolgálás. Cziczó János, vipész. 1987

Megjelent
 a legújabb tavaszi Vasúti Utmutató belföldi és külföldi kiadása. Közli az összes menetrendváltozásokat. Az idegenforgalom és belső vándorforgalom utmutatója. Magyar fürdők, városok, községek, természeti szépségek és nemzeti sajátosságok ismertetése. Szakminiszterek által engedélyezve! Belföldi kiadása 1.60, külföldi kiadása 3.20. Kapható a főbizományosnál: Hegedűs és Sándor R. T. könyvkereskedésében, — Piac ucca 34. szám.

UJI UJI
 Villanyserelési vállalat. Értesitem a t. közönséget, hogy Miklós ucca 17. szám alatt villanyserelési vállalatot létesíttem, ahol bármily szakmába vágó munkát a legjutányosabb árban készítek. Költségvetés díjtalan. Hívásra szívesen megyek. — GROSZ ISTVAN villanyserelő, a Világítási Vállalat volt szereplője. 480

Padlóakk
 magas fényű, legszebb színekben, legkiválóbb minőségben, nagyon olcsón kapható Stern festéküzletében, Piac u. 10. Bikkával szemben.

Francia
 lecke és társalgási órákat adok olcsó árban. Cím a kiadóban. 1921

PERFEKT
 irodai munkaerővé kiképezli, könyvelni, gép- és gyorsírni gyakorlatilag megtanítja a „Könyvviteli Szakiroda”. Kandia ucca 4-b. 1935

Elsőrangú
 ellátás kihordásra kapható 1.20 fillértől kezdve uriháznál. Bövebbet Ferenc József ut 28., aító 20. 1939

Szivattyus
 kut, fagymentes, jókarban olcsón eladó. Csonka ucca 9 1971

Üzletelégység,
 nagy uccai, Piac 60. szám alatt azonnali kiadó. Értekezhetni ugyanott. 1895

Cipészműhely áthelyezés.
 Április 1-től Csapó u. 6. sz. alól (előbb Batthyány ucca) Ferenc József ut 63. sz. alá helyeztem át. Legolcsóbb és pontos kiszolgálás. Kérem becses pártfogást. Cziczó János cipésmester. 1927

Motorkerékpár
 modern „Méray”, 500 cm. magdynamóval, fényszóróval, olcsón eladó. Pauló, Magos u. 7. Telefon: 13-65. 1930

Husvitra
 kölnivíz, rózsavíz, illatos szappanok, mosószappanok, szappanpohely nagy választékban olcsó árban a Belvárosi Fesztékházban, Hatvan u. 2. kaphatók.

Lusztig
 asztalosmester, Deák Ferenc ucca 10. Iparkiállításon els díjjal kitüntetve. Készítményei: mű- és egyszerű butorok, iroda-, üzletberendezések és épületmunkák. 1483

Olajfestékek
 minden színben P 1.60-ért, zománkok, kályhaezüst, karbol, kátrány, kocsikenőcs, benzín igen olcsó árban a Belvárosi Fesztékházban, Hatvan u. 2.

Ingyen nőlkalapot
 sehol sem kap. Már öt pengőért szépat, pedig kizárólag „Anny”-nál, Csapó u. 47. Alakítás három pengő. Figyelje kirakati áraitkat. 87

Lauer Irén
 nőlkalapszalonia Piac ucca 58. sz., első lépcső, II. emelet. (Ez előtt Rákóczi 9.) 215

Hajduzobozslón
 a hófórráznál épülő házban üzletek, lakások kiadók. Értekezés Híntalan Edénével ugyanott. 1924

Weinstock Henrik
 butorüzletében elsőrendű ebédlők és hálók nagyon olcsón kaphatók.

„Hella”
 kalapszalón modell kalapokat legolcsóbban árusít, legjutányosabban alakít. Csapó ucca 29. 1913

Jégműtő
 egy jókarban levő eladó. Mezsena ucca 10. 1983

FACEMENTETŐK
 javítását szakszerűen végzi Lukács Vilmos és Testvére, Debrecen, Hatvan ucca 15. 1321

Fest, mos, tisztít
 Konec kelmefestő, vegytisztító és gőzmosó nagyüzeme, Péterfia 30. Fióküzlet: Szent Anna ucca 2.

Nyugdíjas
 gyermektelen házaspár oly öreg férfit vagy nőt élethosszig eltartana, akinek saját háza van. Cím a kiadóhivatalban. 1759

SIRKÖVEK
 múködől, természetből olcsón kaphatók a Debreceni Működőárnál, Fürdő ucca 2. 303

Cipész
 üzletemet megnyitottam, mértékes cipőket és javítást a legjobb kivitelben eszközölök. — Dregán, Arany János u. 1. 1723

Irodának
 alkalmas helyiség főtéren kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 185

Harisnyaköltés,
 fejlest, talpalást, szemfőlszedést, előnyömlást vállalom. — Harisnyarakár, Hatvan ucca 16. 17

Költöztetéseket
 társzekerekkel, vagy zárt butorszállító kocskiban szolid árak és felelősség mellett vállal a Debreceni Angol-Magyar Szállítványozási R.-T. Ferenc József ut 72. (Royal-szállóval szemben.) Telefon 37. 151

Vetőkrumpli
 nyári, rózsá, eladó. Simonffy u. 33., utolsó ajtó.

Fehér
 mosott rongy kapható Fischer ócskavaskereskedőnél, Szobozsóló ut 24. Telefon 859. 1847

Gyapfufonalak
 minden színben olcsón szerezhetők be Szilágyinál, Széchenyi I. Gépzásur, endlész jutányos árban. 1845

A madár
 is azt dalolja az ágon: Csikós sósborszesz a legjobb háziszerr a világon. Kapható minden fűszerüzletben. 1711

Orvostanhanglato
 hosszú gyakorlatl szerény díjazásért korrepetál középiskolásokat. Cím a kiadóba kérek. 908

Hajduánáson
 legforgalmasabb helyen egy női és férfi fodrász üzletelégység június 15-től jutányosan kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 1980

Telepen
 levő ház fűszerüzlettel együtt olcsón eladó. Cím a kiadóban. 1984

REZÜSTÖK
 részletfizetésre is Mándoknál, Arany János ucca 13. 284

MENEKÜLT ÓRAS
 szakaszeri, meglepő olcsón vállal javításokat. Rákóczi u. 36. sz.